

Guillem Xacon

Anna Porquet i Botey

Coordinador dels Casals Jaume I de la Franja de Ponent.

Quina mena de consciència lingüística existeix entre els habitants de la Franja?

Majoritàriament, la gent de certa edat no ha tingut accés a conèixer la seva llengua, ni la cultura, ni la història. La pressió ha estat molt forta. Hi ha llocs on diuen que parlen "xapurreu" i, per exemple, a Maella fa uns dos anys el mateix ajuntament va demanar la cooficialitat de les dues llengües que s'hi parlen anomenant-les respectivament castellà i "xapurreja". És un exemple de desconeixement, perquè l'any 1984 els alcaldes dels pobles de la Franja de Ponent van signar el Manifest de Mequinensa on reconeixien que la llengua que parlen és català a banda de dotar-la d'una base. Enguany, després de divuit anys, la situació és pràcticament idèntica. Les noves generacions ja reconeixen perfectament que la seva llengua és el català sense més adjectius.

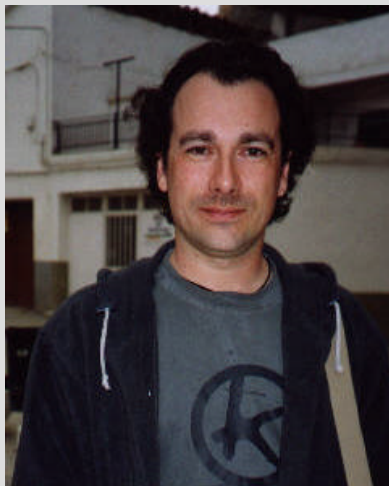
A la Franja existeix una posició que defensa que s'hi parlen llengües com el tamaritano, el mequinensà, etcètera. Quina incidència quins plantejaments tenen aquests grups?

Primer de tot, és una posició minoritària. Bàsicament se centra en dues entitats concretes que estan situades entre la dreta i l'extrema dreta, gent rànica que no compta amb jovent entre les seves files. Recentment han convidat l'entitat d'Aleix Vidal-Quadras "Convivència Cívica Catalana", per parlar de la repressió dels castellanoparlants a Catalunya, no cal dir res més. De fet, fa un temps ja van declarar en roda de premsa que reben instruccions i fons econòmic del Partit Popular. El seu únic objectiu és crear polèmica i confusió per tal d'evitar que

s'arribi a la cooficialitat del castellà i el català. De fet, prioritzen el castellà per sobre, fins i tot, de les llengües que diuen defensar.

Quina és la finalitat de la Llei de Llengües d'Aragó? Quins avantatges reportaria la seva aprovació definitiva i quina valoració en fas?

D'entrada, cal dir que la Llei de Llengües d'Aragó és realment molt necessària però, tal com se la vol executar, no satisfà les mínimes expectatives creades. Entre altres coses, per exemple, cada poble haurà de decidir si l'aplica o no, amb la qual cosa no es garanteix res. L'única part positiva és que és un primer pas. Més endavant podrà ser una eina per reglamentar l'ús de la llengua o per exigir-ne uns mínims. Però tota ella és una decepció.

Als territoris que componen la Franja també se'ls denomina Aragó català, Franja de Ponent, Franja d'Aragó, Aragón oriental, Aragó catalanòfon, i d'altres diverses maneres. Quina seria, al teu parer, la denominació més adequada?

Per començar, el fet de parlar d'una "franja" ja és problemàtic, però si observem el mapa del domini lingüístic cultural, estem a Ponent (o a Occident). si pel fet administratiu volem parlar de "franja", és obvi que continua estant a Ponent. Per tant, i alhora evitant progressivament el mot "franja", va prenent força l'opció d'anomenar-la Comarques de Ponent, o fins i tot pel nom de cada comarca, superant el fet d'agrupar-les en una sola denominació. Aquest debat és ben viu i ja veurem com anirà desenvolupant-se.

Quina relació tenen els habitants de la Franja amb la resta del Principat?

Els habitants de la banda interior de casa nostra tenim una relació estreta i fluïda amb la resta del Principat, talment com la de qualsevol comarca fronterera. Es dona la circumstància que estem administrats per l'Aragó, però en el dia a dia els lligams i les interrelacions són estretes fins al punt que les tres comarques septentrionals prenem Lleida com la capital natural amb serveis sanitaris, educatius i, en general, del sector terciari.

La comarca del Matarranya, per la seva ubicació, en canvi, està més vinculada amb les terres de l'Ebre (Gandesa i Tortosa sobretot), el nord del País Valencià i fins i tot viles d'Aragó com Alcanyís.

En l'àmbit cultural els vincles són exclusivament amb la resta dels Països Catalans, lligam majoritari també en els moviments cívics i associatius i, un xic menor, en l'esportiu.

Mequinensa
(Baix Cinca)

WEBS d'interès

Casals Jaume I de la Franja: <http://acpv.net/franja>

Una altra pàgina sobre la Franja: <http://www26.brinkster.com/ct1714/franja/>: pàgina molt completa dedicada a la Franja. Conté mapes, fotografies i història de cadascun dels pobles, a més de documents de gran interès escrits per personalitats tan importants com Armand de Fluvià Pere Mayans o Héctor Moret, entre d'altres

Institut d'Estudis Catalans: <http://www.iec.org>

Acció Cultural del País Valencià <http://www.acpv.net>

Obra Cultural Balear: <http://www.ocbweb.com>

Òmnium Cultural: <http://www.omniumcultural.org>

Plataforma per la Llengua: <http://www.estelnet.com/plataforma>